

VARSLINGSREGLER I NS 8405 OG NS 8407

Advokat Anna Marion Persch

22. August 2019

LIPPESTAD

VARSEL OG SVAR I FORBINDELSE MED KRAV OM:

1. Endring
2. Fristforlengelse
3. Vederlagsjustering

FORMKRAV

- Skriftlighet
- Varsel og krav gjennom e-post regnes som skriftlig – med mindre annet er avtalt
- Referatført varsel og krav regnes som skriftlig – med mindre annet er avtalt

- Plikt til å påberope seg for sent varsel eller svar (kontringsplikt)

FRISTER OG KONSEKVENSER

- «Uten ugrunnet opphold»
- Oversittet frist kan føre til PREKLUSJON, dvs. bortfall/ aksept av kravet

---

«Standarden er egnet for kontraktsforhold der prosjektets omfang eller organisering tilsier behov for formaliserte varslingsregler med strenge konsekvenser (preklusjon) for unnlatt varsling.... «

1. ENDRING

Endring

Endring

der byggherre
gir pålegg gjennom
endringsordre

NS 8405 pkt. 22.3

NS 8407 pkt. 31.3

Irregulær endring

Annet pålegg som
byggherre ikke
definerer som endring,

NS 8405 pkt. 23.1

NS 8407 pkt. 32.1

ENTREPRENØRENS VARSLINGSPLIKT

...«uten ugrunnet opphold « når entreprenør mottar pålegg fra BH, og entreprenør påberoper at dette er en endring.

- NS 8405/ 8415 pkt. 23.2.
- NS 8407/ 8417 pkt. 32.2

BYGGHERRENS SVARPLIKT

BH må svare **uten ugrunnet opphold** enten ved å:

- akseptere og utstede endringsordre
- avslå (trenger ikke begrunnelse i første omgang)
- frafalle pålegget

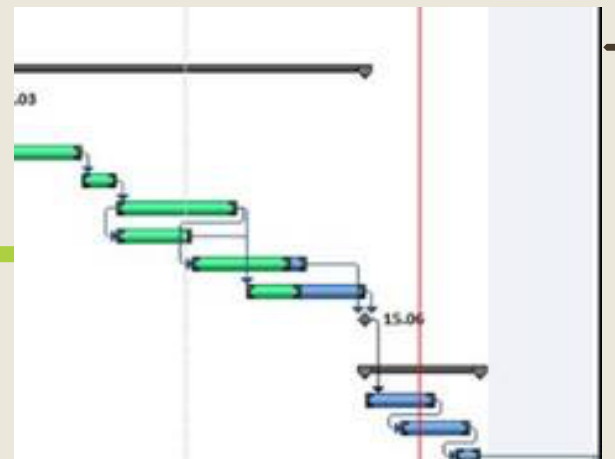
Unnlatt svar = aksept

BH må begrunne sitt avslag, men virkning av unnlatt begrunnelse avgjøres ikke av standarden.

- NS 8405 pkt. 23.3
- NS 8407 pkt. 32.3

2. FRISTFORLENGELSE

Dersom fremdrift hindres som følge av

- endring
- forsinkelse eller svikt fra BH
- andre forhold BH har risikoen for

...kan entreprenør fremsette krav om fristforlengelse.

NS 8405 pkt. 24.1

NS 8407 pkt. 33.1

VARSLINGSREGLER, TRINN 1

Krav om fristforlengelse - nøytralt varsel

«uten ugrunnet opphold» etter pålagt endring/ oppstått forhold og «**vil kreve**»

Unnlatt varsel: PREKLUSJON

- Ikke svarplikt for BH, men se spesialregel i NS 8407 pkt. 33.6.2

NS 8405 pkt. 24.4, NS 8407 pkt. 33.4

TRINN 2

Krav om fristforlengelse - spesifisert og begrunnet

Begrunnelse og spesifisering : «uten ugrunnet opphold»
«når det foreligger grunnlag for å beregne...»

Unnlatelse: PREKLUSJON, bortsett fra hva motparten måtte forstå han hadde krav på

BH: må svare «uten ugrunnet opphold» etter mottak

Unnlatt svar: innsigelser mot kravet tapes

NS 8405 pkt. 24.6 og 24.7, NS 8407 pkt. 33.6 og 33.7

SÆRBESTEMMELSE I NS 8407 PKT. 33.6.2

- Så lenge TE ikke har fremsatt spesifisert krav om fristforlengelse, kan BH be om spesifisering
- Krav om skriftlighet i brevs form, men konkret beskjed om at krav tapes hvis TE ikke svarer.
- TE må svare uten ugrunnet opphold
- Må opplyse og begrunne antall dager eller begrunner for hvorfor det ikke er mulig å spesifisere enda.
- Hvis TE svarer, må BH svare uten ugrunnet opphold og kan ikke påberope seg fristoversittelse etter pkt. 33.6.1!

BH MÅ VITE HVA HAN GJØR FØR SÆRREGELENE BRUKES

- Må vurderes nøye før BH bruker denne muligheten
- Kan være mer hensiktsmessig å vente, jf. 33.6.1
- Mest praktisk hvis BH er avhengig av å koordinere flere parter og trenger oversikt.

FRISTFORLENGELSE – HVOR LENGE?

- Konkret vurdering av hvilken **virkning** forholdet har
- Entreprenør har bevisbyrden
- I fellesferien «fryses» tiden.
- Slakken eies av entreprenør

3. VEDERLAGSJUSTERING

Entreprenørens rett til vederlagsjustering for:

- a) endringer
- b) forsinkelse eller svikt ved byggherrens leveranse
- c) andre hindringer BH har risikoen for

NS 8405 25.3

NS 8407 pkt. 34.1

RETT TIL VEDERLAGSJUSTERING - ENDRING

Utgangspunkt:

Partene har krav på justering ved endringer – må ikke varsles

Følger av sammenhengen mellom bestemmelsene i:

NS 8405 pkt. 25.1, 25.2 e) og 25.3 første ledd

NS 8407 pkt. 34.1.1, 34.1.2 og 34.1.3

HR-2009-375-A- STRYN ENERGI - NCC

- **INNVIK KRAFTVERK**
- **Byggestart:** Mai 2005
- **Ferdig:** April 2007
- **Pris:** Ca. 122 mill. kroner
- **Effekt:** 17 MW
- Utnytter 512 m fall til Storelva

RETTLIG PROSESS

- NCC tok ut stevning 14. september 2006
- **Fjordane tingrett juli 2007:**
Stryn Energi AS frifinnes.
BH har ansvar, men TE har varslet for sent
- **Gulating lagmannsrett august 2008**
Stryn Energi dømmes til å betale 9, 1 mill., pluss 540.000,- i saksomkostninger
- **Høyesterett februar 2009**
Opprettholder dom fra lagmannsretten, pluss 120' ,- i ytterligere saksomkostninger.

HOVEDTEMAER OVERFOR DOMSTOLEN

Fire hovedspørsmål i ting- og lagmannsrett:

1. om byggherren hadde gitt uriktig informasjon
2. hvem som hadde risikoen for opplysningene
3. **om entreprenøren hadde varslet i tide** (HR tok bare stilling til dette)
4. beregning av vederlag

BEGRUNNELSE FRA HØYESTERETT

- TE må få tid til å vurdere alternative tiltak før han varsler.
- TE må vurdere dette rimelig raskt
- Varslingsfristen begynner å løpe i det TE faktisk fikk kunnskap – «*at han burde ha slik kunnskap, er ikke tilstrekkelig*».

I dag:

Er ordlyden i NS 8407 pkt. 34.1.2 bevisst skjerpet i forhold til NS 3431?

KRAV TIL VEDERLAG – BYGGHERRENS ANSVAR

Krav som fremsettes med årsak i:

- b) forsinkelse eller svikt ved byggherrens leveranse
- c) andre hindringer / forhold BH har risikoen for

må varsles **uten ugrunnet opphold** når entreprenør **blir eller burde ha blitt klar over forholdene.**

Unnlatt varsel: Preklusjon

NS 8405 pkt. 25.3,
spesifisert varsel 25.4, BHs svarplikt 25.5

NS 8407 pkt. 34.1.2, BH ingen svarplikt

SÆRSKILT VARSEL OM ØKT RIGG OG DRIFT MM.

Krav om justering for

- a) økte utgifter til rigg og drift og /eller
- b) plunder og heft

NS 8405 pkt. 25.3 annet ledd

NS 8407 Pkt. 34.1.3

NS 8405 PKT. 25.3 – 25.5

- Entreprenør må sende nøytralt varsel «*uten ugrunnet opphold*» etter at «*han blir eller burde vært klar over forholdene*».

For sen varsel: får ikke dekket utgifter

- Entreprenør må sende spesifisert krav «*uten ugrunnet opphold*» når beregningsgrunnlaget foreligger.

Unnlatt spesifikasjon eller begrunnelse: utgifter dekkes kun i den omfang BH «*måtte forstå*»

- Byggherren skal svare «*uten ugrunnet opphold*»

Svarer ikke eller for sent: Innsigelser tapes.

NS 8407 PKT. 34.1.3 (3) OG PKT. 34.2.2 (2)

- Entreprenør må sende nøytralt varsel «*uten ugrunnet opphold*» etter at «*han blir eller burde vært klar over at utgifter ville påløpe*».

For sen varsel: får ikke dekket utgifter

- **Kun for plunder og heft:** Entreprenør må sende begrunnet varsel «*uten ugrunnet opphold*» hvis han mener at regler om regningsarbeid ikke kan anvendes.

Unnlatt varsel: ingen konsekvenser

- INGEN sanksjonert reaksjonsplikt for Byggherren

HR-2019-1225-A

Viktige avklaringer med hensyn til beviskrav for tilleggsvederlag for plunder og heft.

«Entreprenørens varslings- og begrunnelsesplikt er knyttet til at han er nærmest til å sikre bevis for de konsekvenser byggherreforholdene har for ham»